

Benchmark Huishoudelijk Afval

GAD

Samenvatting
Peiljaar 2024

NVRD
Benchmark
Huishoudelijk
Afval
Leren door te vergelijken

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Kernprestaties	4
3. Milieu	6
4. Kosten	13
5. Dienstverlening	16
6. Regievaardigheden	17
7. Basisgegevens	18

Datum: 2 oktober 2025
Status: definitief

De Benchmark Huishoudelijk Afval is een product van de NVRD, in samenwerking met Rijkswaterstaat en uitgevoerd door Cyclusmanagement.

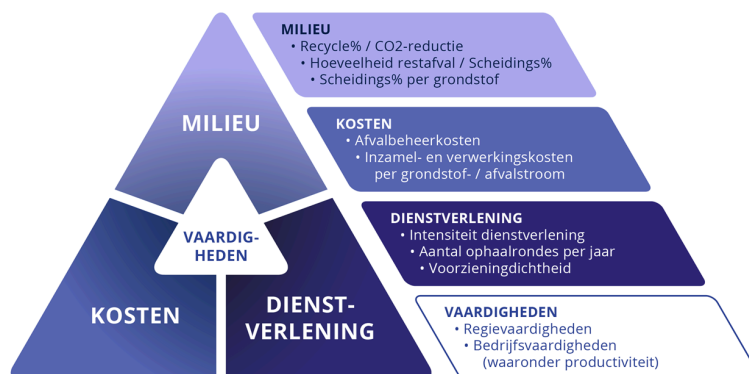

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

1. Inleiding

De benchmark huishoudelijk afval is een prestatiemeting waarbij gemeenten en inzamelbedrijven aan de hand van vooraf vastgestelde indicatoren hun afval(scheidings)prestaties vergelijken. Doel van de benchmark is het inzicht in eigen functioneren en presteren te vergroten om op die manier handvatten voor verbetering te bieden.

De Benchmark kent vier prestatiegebieden: milieu, kosten, dienstverlening en vaardigheden. Per prestatiegebied zijn prestatie-indicatoren gedefinieerd. Het gemeentelijk afval- en grondstoffenbeheer beoogt over het algemeen zo veel mogelijk recycling van huishoudelijk afval tegen zo laag mogelijke beheerkosten. Het recyclepercentage en de totale beheerkosten zijn de belangrijkste prestatie-indicatoren in deze benchmark.

Vergelijkbasis

Aan de benchmark peiljaar 2024 hebben 122 deelnemers meegedaan die in totaal 186 gemeenten vertegenwoordigen (sommige inzamelbedrijven doen voor meerdere gemeenten mee). In de benchmark worden de gemeenten en bedrijven zoveel mogelijk vergeleken op basis van dezelfde omstandigheden. Omdat het aandeel hoogbouw in een verzorgingsgebied zeer prestatiebepalend blijkt te zijn en hierop nauwelijks kan worden gestuurd, zijn de deelnemende organisaties gegroepeerd naar hoogbouwklasse. De volgende hoogbouwklassen zijn gedefinieerd:

Klasse A 50 t/m 100% hoogbouw
 Klasse B 30 t/m 49% hoogbouw
 Klasse C 20 t/m 29% hoogbouw
 Klasse D 0 t/m 19% hoogbouw

GAD heeft 33% hoogbouw en is ingedeeld in klasse B. In deze rapportage vindt de vergelijking plaats vanuit gemeentelijk perspectief. Dat wil zeggen dat GAD wordt vergeleken met vergelijkbare gemeenten (met of zonder eigen inzameldienst).

Leeswijzer

Deze rapportage is een samenvatting van de benchmark. Per prestatiegebied wordt **GAD** op de belangrijkste prestatie-indicatoren vergeleken met het klasse B-gemiddelde. Voor een uitgebreide vergelijking wordt verwezen naar het bijlage-rapport.

2. Kernprestaties

Hoe presteert GAD tov de benchmark?

Op de vier prestatiegebieden van de benchmark is weergegeven hoe GAD presteert ten opzichte van de benchmark klasse B.

Milieu

	GAD	KLASSE B	
Recycling (%)	54%	51%	●
CO2-reductie (kg/inw)	91	80	●

Kosten

Afvalbeheerkosten (€/ aansl)	223	249	●
------------------------------	-----	-----	---

Dienstverlening

Dienstverleningsniveau (score)	331	295	●
--------------------------------	-----	-----	---

Regie

Regievaardigheid (score)	19	18	●
--------------------------	----	----	---

Legenda

- = boven het klasse-gemiddelde (> 5%)
- = ongeveer gelijk aan het klasse-gemiddelde (-5% tot +5%)
- = onder het klasse-gemiddelde (< 5%)

Toelichting

Recycling % = het aandeel huishoudelijk afval dat uiteindelijk ingevoerd wordt in het recyclingproces.

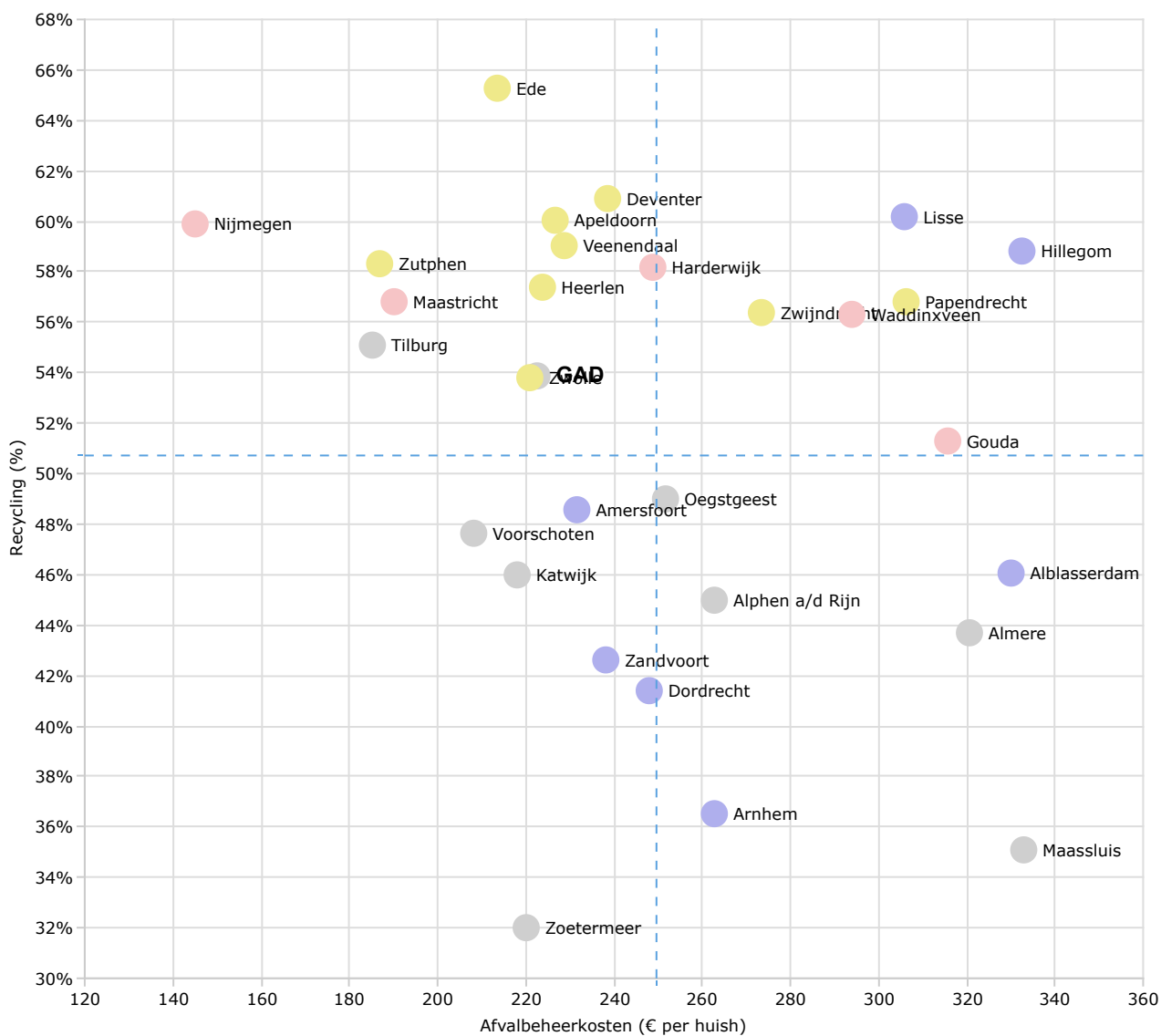
Afvalbeheerkosten = de kosten die gemoeid zijn met de gemeentelijke zorgplicht, bestaande uit de inzamelkosten, overslag- en transportkosten, verwerkingskosten, en overige afvalkosten (beleidskosten, voorlichting, handhaving en perceptiekosten), minus de opbrengsten verkregen vanuit producentenverantwoordelijkheid.

Dienstverleningsniveau = het gemak waarmee grondstoffen gescheiden kunnen worden aangeboden. In de benchmark wordt op basis van de intensiteit van de dienstverlening (inzamelfrequentie, voorzieningsdichtheid) een totaal score berekend.

Regievaardigheid = de mate waarin de gemeente regie voert op het afval- en grondstoffenbeheer. In de benchmark worden 26 regieaspecten onderscheiden op 4 verschillende gebieden: beleid, burgerparticipatie, informatiesturing en circulariteit. De score wordt bepaald door de som van de van toepassing zijnde regievaardigheden (maximaal 26 punten).

Kosten-effectiviteit

In de onderstaande figuur zijn alle gemeenten uit KLASSE B weergegeven, waarbij het recyclepercentage is afgezet tegen de totale afvalbeheerkosten. De positie van de bol geeft een indicatie van de kosten-effectiviteit van het afval- en grondstoffenbeheer. De kleur van de bol geeft de toegepaste inzamelstrategie weer.

- Tariefdifferentiatie
- Servicedifferentiatie
- Tarief- en servicedifferentiatie
- Basis-systeem

Toelichting

Tariefdifferentiatie (diftar) = gemeenten die een variabel tarief voor restafval hebben ingevoerd.

Servicedifferentiatie (omgekeerd inzamelen) = gemeenten die hun serviceniveau hebben verlegd van afval naar grondstoffen: grondstoffen worden met een hoog serviceniveau ingezameld (inzameling aan huis, hoge ophaalfrequentie) en restafval wordt met een laag serviceniveau ingezameld (lage ophaalfrequentie of met verzamelcontainers op buurtniveau).

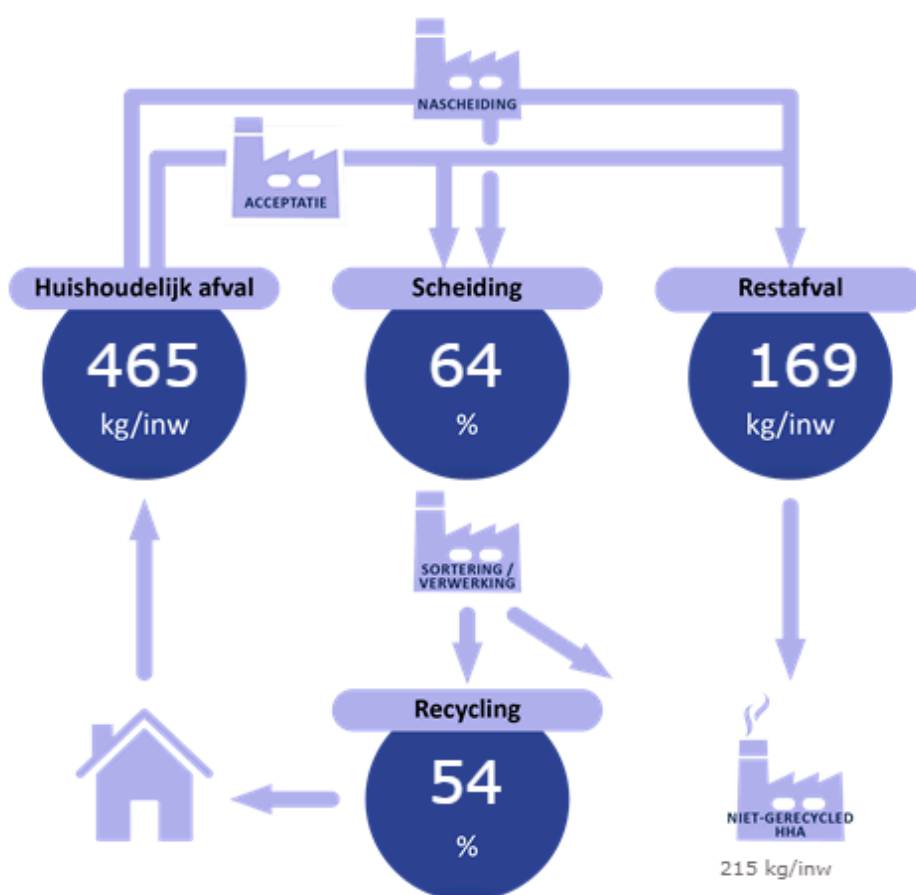
Tarief- en servicedifferentiatie = gemeenten die zowel tariefdifferentiatie als servicedifferentiatie hebben toegepast.

Basis-systeem = gemeenten die noch tariefdifferentiatie, noch servicedifferentiatie hebben toegepast.

3. Milieu

Hoe presteert GAD op de milieu-indicatoren *huishoudelijk afval*, *recycling* en *CO₂-reductie* ten opzichte van de benchmark?

	GAD	KLASSE B	
Huishoudelijk afval (kg/inw)	465	440	●
Scheiding (%)	64%	62%	●
Restafval (kg/inw)	169	166	●
Recycling (%)	54%	51%	●
CO ₂ -reductie (kg/inw)	91	80	●

Toelichting

Huishoudelijk afval = de totale hoeveelheid aan afval en grondstoffen die bij huishoudens vrijkomt (inclusief grof afval).

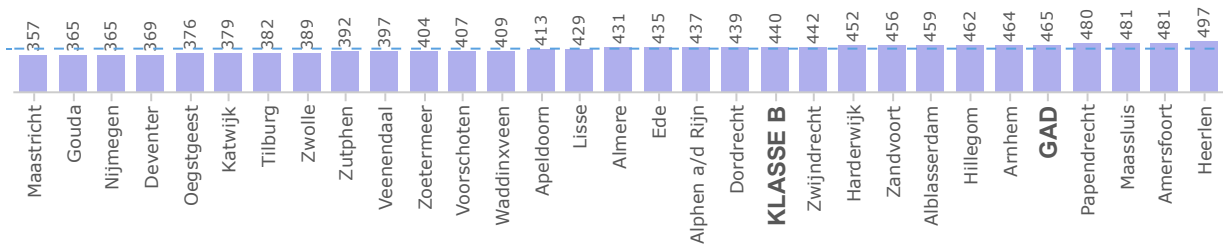
Scheiding % = het aandeel van de totale hoeveelheid huishoudelijk afval dat (na)gescheiden wordt.

Restafval = de hoeveelheid afval die resteert na (na)scheiding.

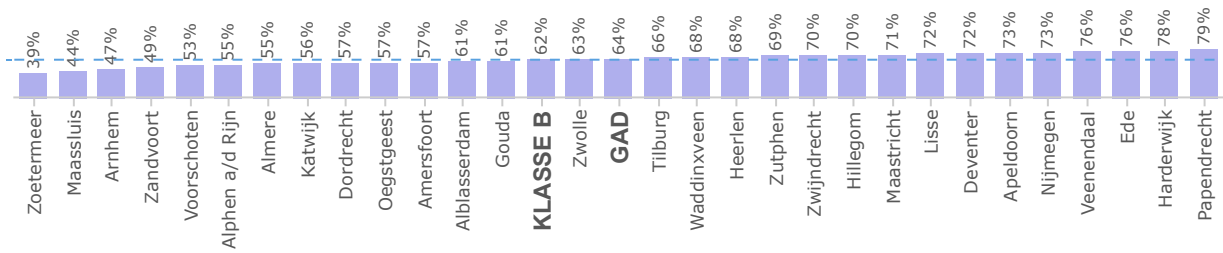
Recycling % = het aandeel huishoudelijk afval dat uiteindelijk ingevoerd wordt in het recyclingproces. Voor GAD is deze indicator berekend op basis van specifiek opgegeven sorteer- en verwerkingsrendementen.

CO₂-reductie = de gereduceerde hoeveelheid CO₂ als gevolg van het recyclen van grondstoffen (gft, pmd, oud papier, glas, textiel, hout, grof tuinafval, frituurvet en luiers).

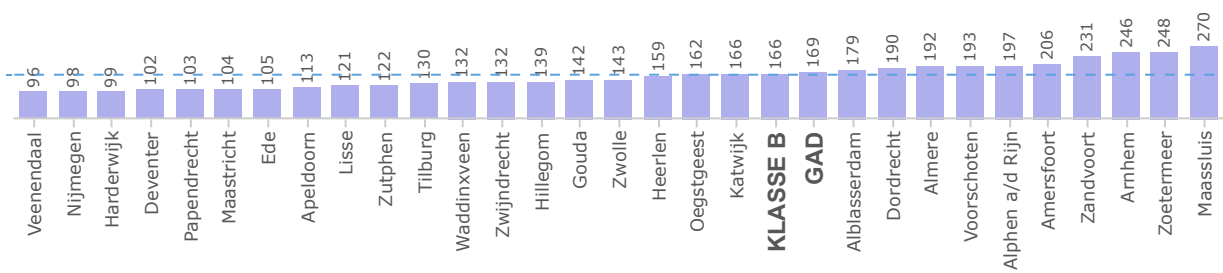
Huishoudelijk afval (kg/inw)

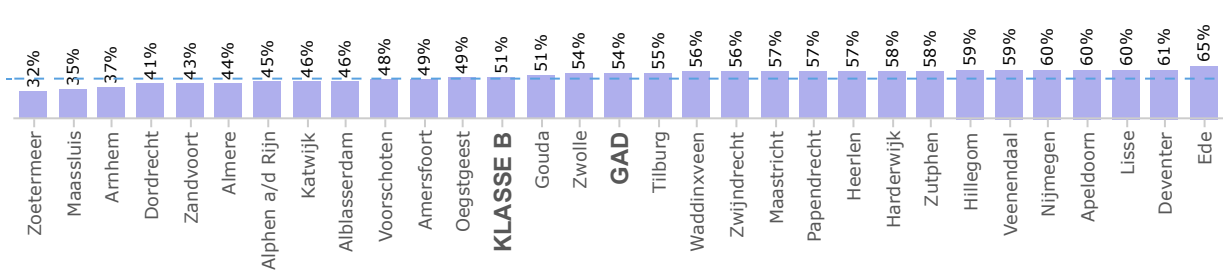
Scheiding (%)

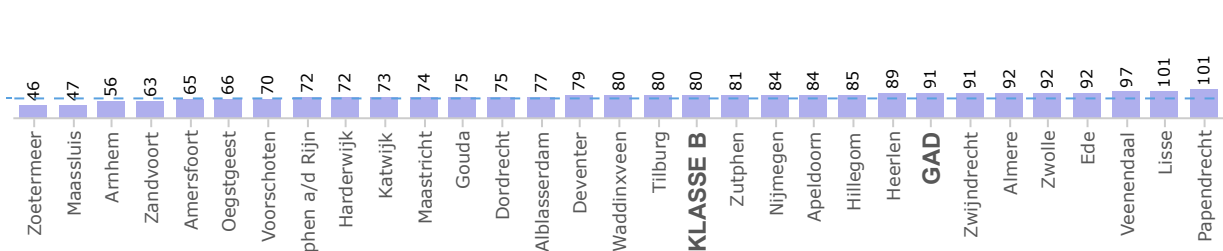
Restafval (kg/inw)

Recycling (%)

CO2-reductie (kg/inw)

Toelichting

Hoeveelheden gescheiden

Hieronder zijn de ingezamelde hoeveelheden grondstoffen weergegeven, exclusief afkeur en inclusief de grondstoffen die naderhand uit het restafval worden gehaald. De hoeveelheid afval die na (na)scheiding overblijft is de hoeveelheid *restafval*. Deze indicator is vergelijkbaar aan de voormalige VANG-kg-restafval doelstelling.

Fijn huishoudelijk

kg per inwoner

	GAD	KLASSE B	.
Groente-, fruit- en tuinafval	92	82	●
Oud papier en karton	39	40	●
Plastic, metalen en drankenkartons	26	24	●
Glas verpakkingen	25	20	●
Textiel	5	5	●
Klein chemisch afval	2	1	●
Luiers	0	1	
Frituurvet	0	0	
Minerale stoffen	0	0	
Biogranulaat (onf)	0	1	
Fijn restafval	150	142	●
Totaal fijn huishoudelijk	338	316	●
Scheiding (%) fijn huishoudelijk afval	56%	56%	●

Grof huishoudelijk

kg per inwoner

Grof tuinafval	12	14	●
Kringloopgoederen	0	2	
Oud IJzer	7	5	●
Elektr(on)ische apparatuur	6	6	●
Hout A en B	30	26	●
Hout C	3	3	●
Puin	25	22	●
Overig brongescheiden	19	17	●
Nagescheiden	6	6	●
Grof (verbouwings-)restafval	20	24	●
Totaal grof huishoudelijk	127	124	●
Scheiding (%) grof huishoudelijk afval	85%	79%	●

Totaal

Huishoudelijk afval (kg/inw)	465	440
Scheiding (%)	64%	62%
Restafval (kg/inw)	169	166

Toelichting

Minerale stoffen, metalen uit bodemas en biogranulaat zijn uit nascheiding verkregen stoffen.

Hoeveelheden ingevoerd in het recyclingproces

Hieronder zijn de hoeveelheden weergegeven die uiteindelijk ingevoerd worden in het recyclingproces. Dit zijn de gescheiden hoeveelheden grondstoffen minus de vervuiling/ stoorstromen die er tijdens het sorteer- en verwerkingsproces nog worden uitgethaald. Sommige gescheiden stromen zijn niet geschikt voor recycling (waaronder asbest, C-hout) en staan op 0 weergegeven. Op basis van de in het recyclingproces ingevoerde hoeveelheden is het recycle-percentages bepaald.

Fijn huishoudelijk

kg per inwoner

	GAD	KLASSE B	.
Groente-, fruit- en tuinafval	85	72	●
Oud papier en karton	38	39	●
Plastic, metalen en drankenkartons	17	16	●
Glas verpakkingen	25	20	●
Textiel	5	2	●
Klein chemisch afval	0	0	
Luiers	0	0	
Frituurvet	0	0	
Minerale stoffen	0	0	
Biogranulaat (onf)	0		
Metalen uit bodemas	4	5	●
Niet-gerecycled fijn huishoudelijk afval	163	162	●
Totaal fijn huishoudelijk	338	316	●
Recycling (%) fijn huishoudelijk	52%	49%	●

Grof huishoudelijk

kg per inwoner

Grof tuinafval	10	13	●
Kringloopgoederen	0	4	
Oud IJzer	7	5	●
Elektr(on)ische apparatuur	5	5	●
Hout A en B	8	7	●
Hout C	0		
Puin	25	21	●
Overig	15	14	●
Nagescheiden	6	7	●
Niet-gerecycled grof huishoudelijk afval	51	56	●
Totaal grof huishoudelijk	127	124	●
Recycling (%) grof huishoudelijk	60%	54%	●

Totaal

Huishoudelijk afval	465	440
Recycling (%)	54%	51%
Niet-gerecycled huishoudelijk afval	215	218

Toelichting

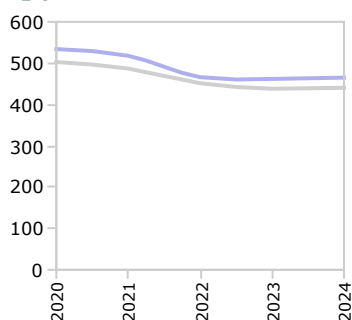
Voor GAD zijn de stoorstromen die bij het sorteer- en verwerkingsproces er nog uit worden gehaald berekend op basis van specifiek opgegeven sorteer- en verwerkingsrendementen. Hier is mede het recycle% op berekend.

Trend

In de onderstaande figuren is weergegeven hoe de afvalscheidingsresultaten van GAD zich in de afgelopen vijf jaar hebben ontwikkeld ten opzichte van de benchmark.

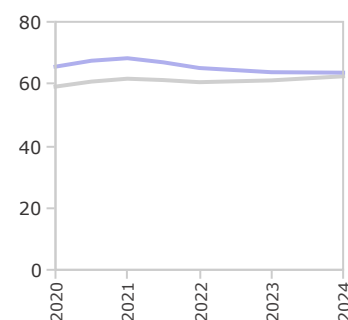
Huishoudelijk afval

kg per inwoner

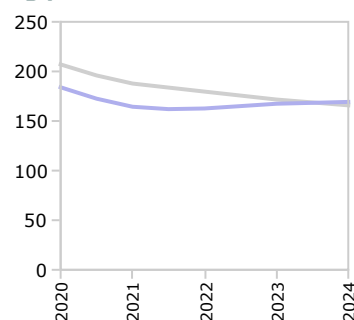
Scheiding

%

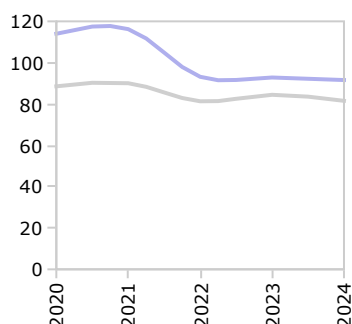
Restafval na scheiding

kg per inwoner

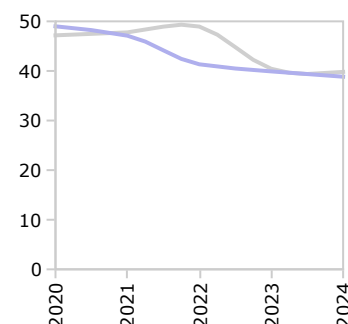
Groente-, fruit- en tuinafval

kg per inwoner

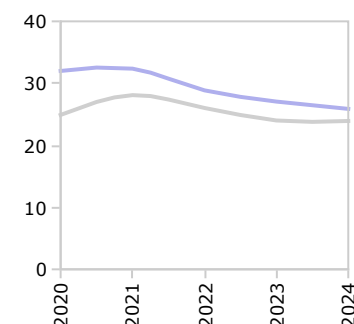
Oud papier en karton

kg per inwoner

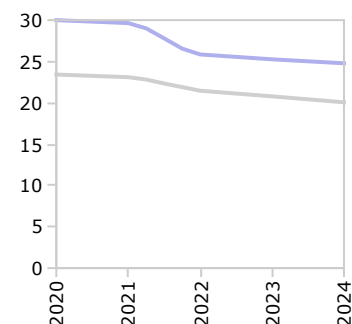
Plastic, metalen en drankenkartons

kg per inwoner

Glas

kg per inwoner

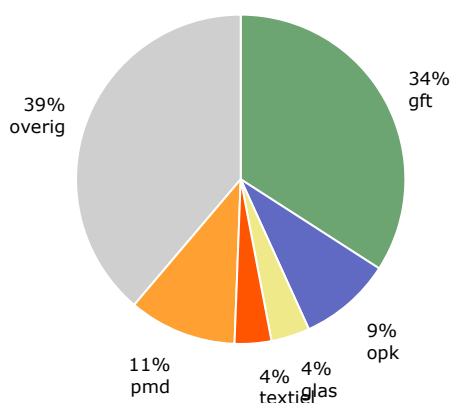

■ GAD
 ■ KLASSE B

Grondstoffen in het restafval

kg per inwoner

	GAD	KLASSE B	
Groente-, fruit- en tuinafval	51	48	●
Oud papier en karton	14	9	●
Plastic, metalen en drankenkartons	16	11	●
Glas verpakkingen	6	5	●
Textiel	5	7	●
Totaal	92	79	●

GAD heeft 92 kilogram per inwoner aan grondstoffen (gft, pmd, glas, papier en textiel) in het fijn restafval zitten. Dat is **61%** van de totale hoeveelheid fijn restafval.

Vervuiling in de grondstoffen

in gewichts%

	GAD
Groente-, fruit- en tuinafval	7%
Oud papier en karton	
Plastic, metalen en drankenkartons	

Toelichting

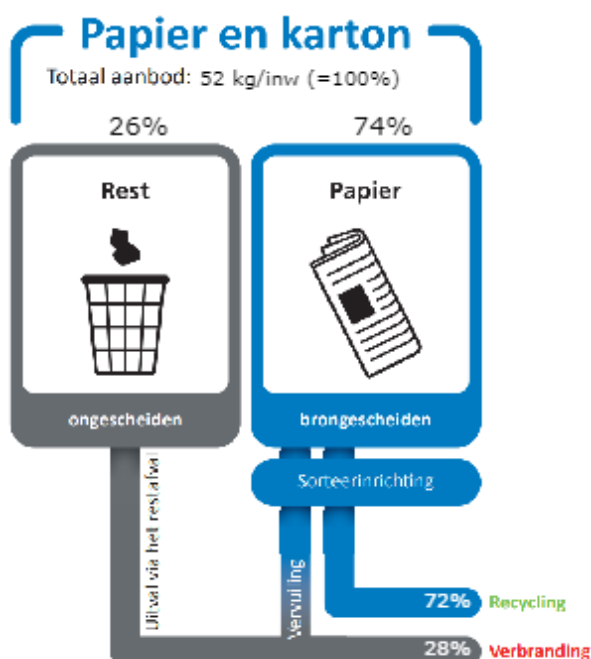
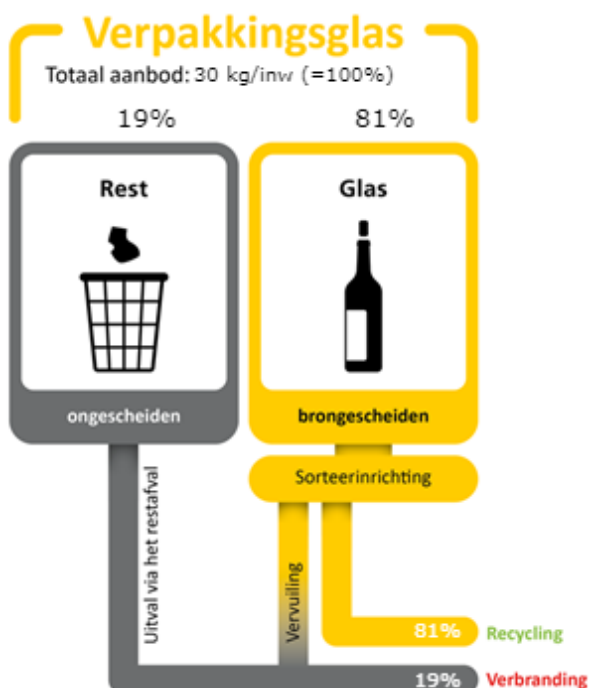
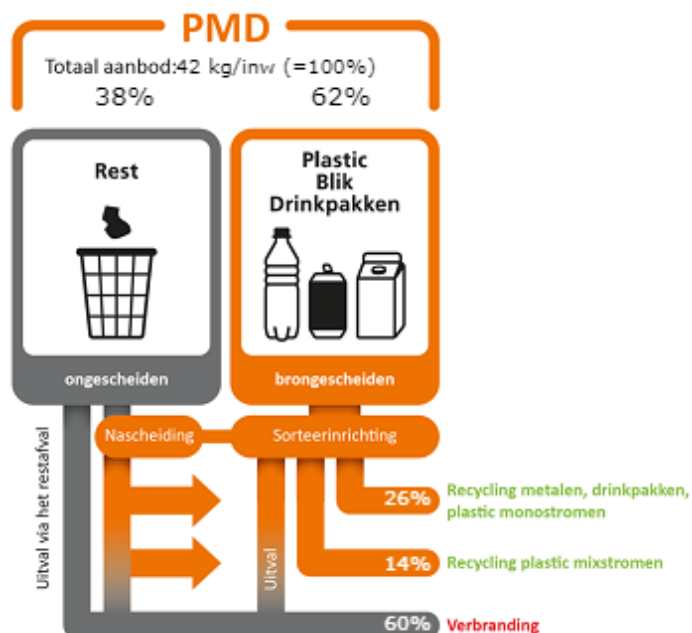
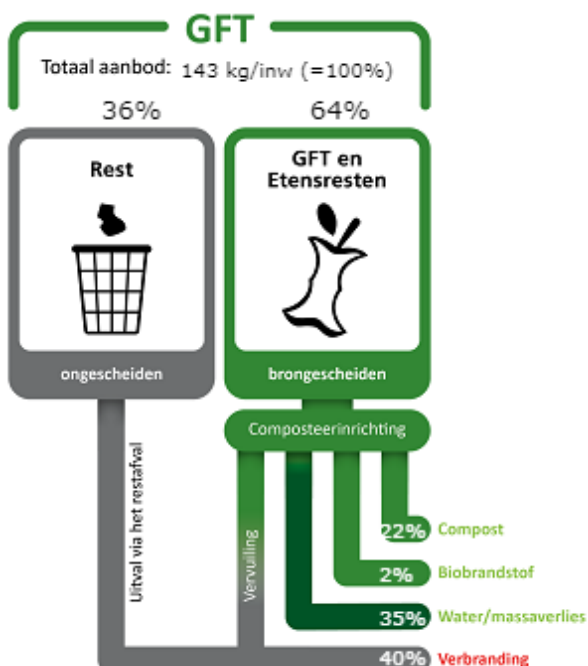
Grondstoffen in het restafval = geeft een indicatie van het afvalscheidingspotentieel. Het geeft aan hoeveel kilogram aan gft, oud papier en karton, pmd, glas en textiel nog in het restafval zit. Dit is bepaald op basis van de meest recent gehouden sorteeraanlyse van het fijn huishoudelijk restafval. Eventuele nagescheiden grondstoffen zijn hierop in mindering gebracht. Ook de procentuele samenstelling is gecorrigeerd voor nagescheiden grondstoffen. Hierdoor kunnen de percentages afwijken van sorteeraanlyseresultaten.

Vervuiling in de grondstoffen = geeft een indicatie van de aanwezigheid van niet-producteigen materiaal in de brongescheiden grondstoffen. Dit is bepaald op basis van de meest recent gehouden sorteeraanlyses (in opdracht van gemeente of inzamelbedrijf). In geval van pmd gaat het om stoorstromen type 1 (=niet toegestane of gevaarlijke stoffen) en type 2 (= schadelijk voor verwerkingsproces waaronder te groot product eigen materiaal en/of product vreemd materiaal).

Grondstofketens in kaart

Voor de belangrijkste grondstoffen is de keten in kaart gebracht, gebruikmakend van data die door sorteerders/ verwerkers zijn aangereikt. Meetpunt is de 'post sortering' voor pmd, en post verwerking voor gft, papier en glas. De verwerkingsrendementen zijn door de opbulking van de grondstromen op installatieniveau (en dus niet op gemeenteniveau) bepaald.

Indien geen verwerkingsdata van een grondstof is opgevraagd, zijn generieke verwerkingsrendementen (landelijk gemiddelden) gebruikt. Voor GAD is gebruik gemaakt van specifiek opgegeven sorteer- en verwerkingsrendementen.

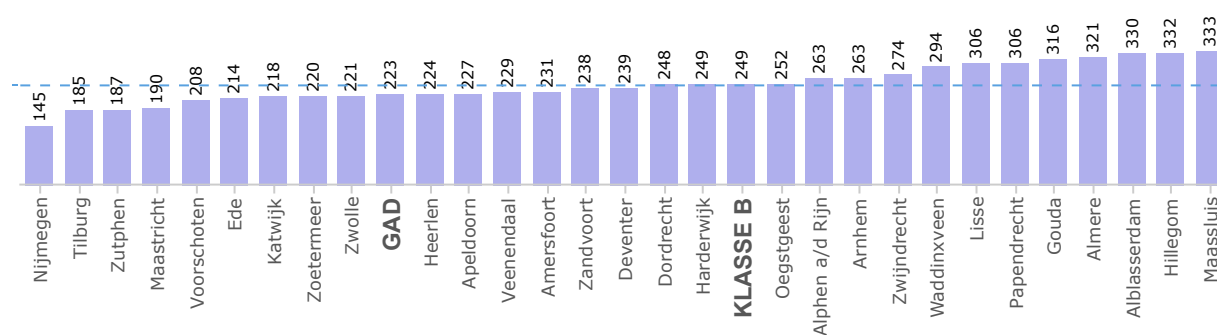

4. Kosten

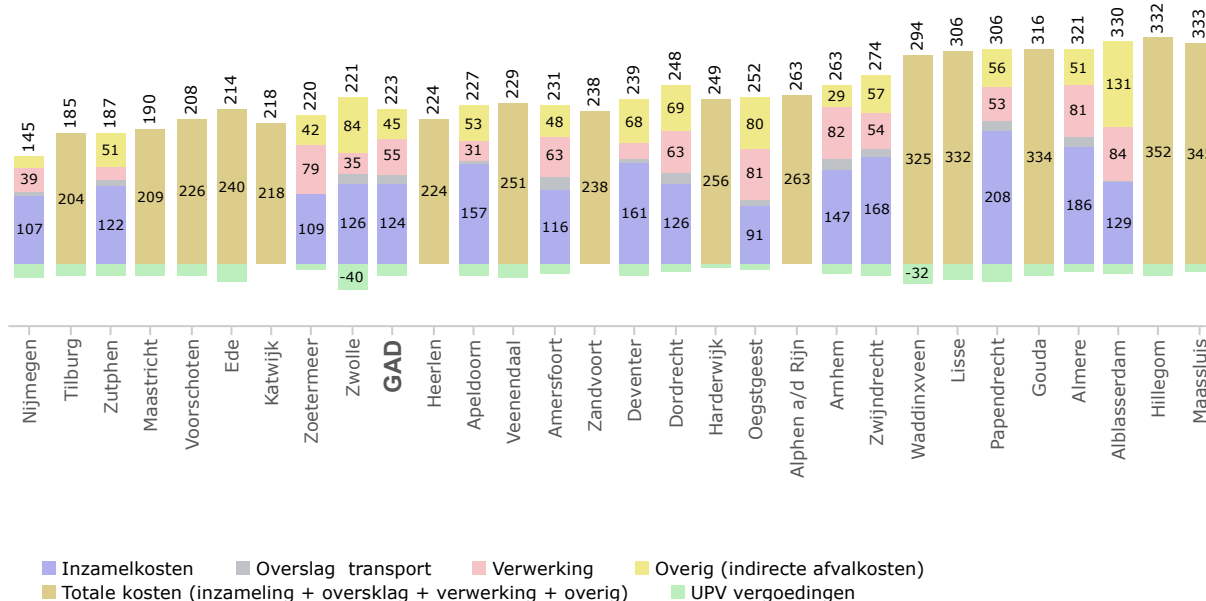
€ per aansluiting

	GAD	KLASSE B	
Inzamelkosten (incl. inzamelmiddelen)	124	138	●
Overslag- en transportkosten	17	6	●
Verwerkingskosten	55	57	●
Overige kosten	45	59	●
Vergoedingen producentenverantwoordelijkheid	-18	-19	
Totale afvalbeheerkosten	223	249	●

Totale afvalbeheerkosten (€/aansluiting)

Opbouw afvalbeheerkosten (€/aansluiting)

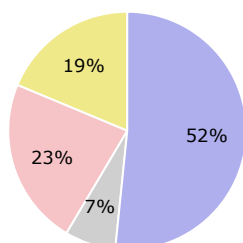

Toelichting

Totale afvalbeheerkosten = de kosten die gemeoid zijn met de gemeentelijke zorgplicht, bestaande uit de inzamelkosten, overslag- en transportkosten, verwerkingskosten, en overige afvalkosten (wo beleidskosten, voorlichting, handhaving en perceptiekosten). Kwijtscheldingsbeleid, btw-compensatie en kosten voor zwerfafval en bedrijfsafval maken geen deel uit van deze kosten. Om die reden kunnen de totale afvalbeheerkosten lager uitvallen dan de afvalstoffenheffing.

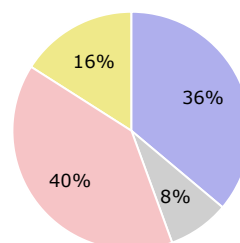
Kostenverdeling

GAD

■ Inzamelings
 ■ Overslag
 ■ Verwerking
 ■ Overig (indirecte afvalkosten)

Klasse B

■ Inzamelings
 ■ Overslag
 ■ Verwerking
 ■ Overig (indirecte afvalkosten)

Kosten per materiaalstroom

€ per aansluiting

	GAD	KLASSE B	.
Fijn restafval	86	84	●
Groente-, fruit- en tuinafval	42	39	●
Oud papier en karton	9	10	●
Plastic, metalen en drankenkartons	19	22	●
Glas verpakkingen	3	2	●
Textiel	-2	0	
Grof huishoudelijk afval	38	44	●

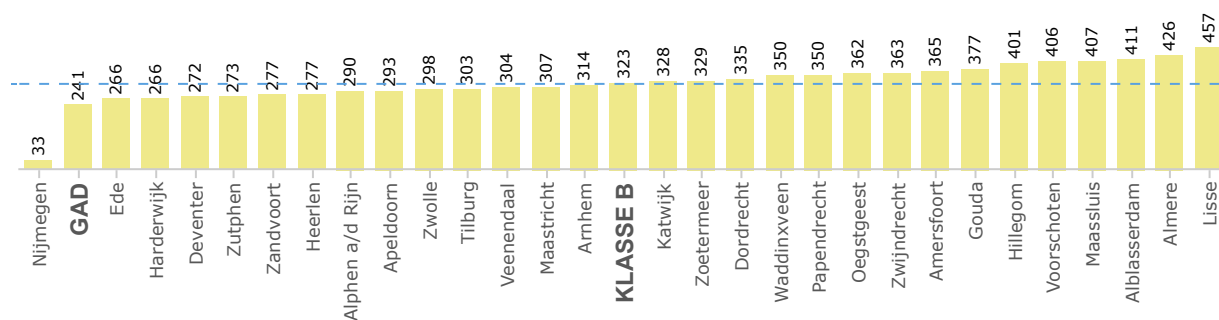
€ per ton

Fijn restafval	263	291	●
Groente-, fruit- en tuinafval	212	220	●
Oud papier en karton	109	109	●
Plastic, metalen en drankenkartons	342	387	●
Glas verpakkingen	61	55	●
Textiel	-194	6	

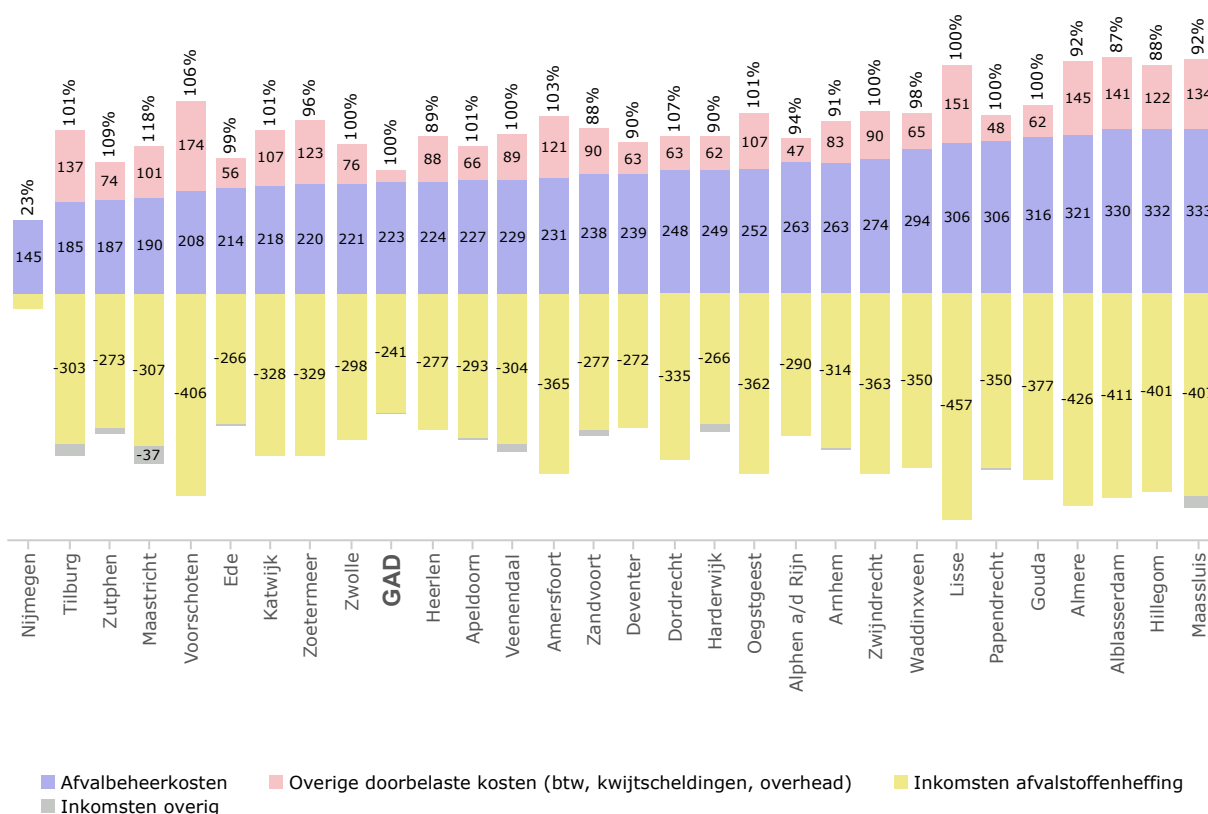
Toelichting

De *kosten per materiaalstroom* zijn de kosten voor inzameling (inclusief inzamelmiddelen), overslag en transport, en verwerking. Voor plastic, metalen en drankenkartons zijn alleen de kosten voor inzameling weergegeven.

Inkomsten afvalstoffenheffing (€/aansluiting)

Kostendekkendheid (%)

Toelichting

Inkomsten afvalstoffenheffing = de gemiddelde baten van de afvalstoffenheffing (vast + variabel) per huisaansluiting.

Kostendekkendheid = het percentage van de afvalbeheerkosten en overige toegerekende kosten dat gedekt wordt uit de inkomsten afvalstoffenheffing en overige afvalbaten. Eventuele dotaties of onttrekkingen uit algemene middelen of reserves zijn in deze berekening niet meegenomen. Om die reden kan het percentage hoger of lager dan 100% uitkomen.

5. Dienstverlening

Het dienstverleningsniveau wordt in de benchmark gekwantificeerd met behulp van een vragen-score methodiek. Afhankelijk van de intensiteit (inzamelfrequentie, voorzieningsdichtheid) en de omvang (% huishoudens dat gebruik kan maken van de service) worden scores toegerekend. Er worden twee scores berekend: één voor de dienstverlening op grondstoffen (inclusief milieustraat) en één voor de dienstverlening op (grof) restafval. Een lage score voor restafval hoeft niet per definitie slecht te zijn (ivm het stimuleren van afvalscheiding).

	GAD	KLASSE B	.
Dienstverlening grondstoffen (score)	331	295	●
Dienstverlening restafval (score)	43	39	●

Halen aan huis

aantal ophaalrondes per jaar

Groente-, fruit- en tuinafval	26	27	●
Oud papier en karton	12	14	●
Plastic-, metalen en drankenkartons	18	23	●
Glas verpakkingen			
Textiel		3	
Fijn restafval	27	19	●

Brengvoorzieningen

aantal huishoudens per voorziening

Groente-, fruit- en tuinafval	38	69	●
Oud papier en karton	75	201	●
Plastic, metalen en drankenkartons	73	301	●
Glas verpakkingen	501	545	●
Textiel	1024	1661	●
Milieustraat	30706	33053	●
Fijn restafval	25	48	●

Dekkingsgraad

% verzorgingsgebied waar gescheiden wordt ingezameld

Groente-, fruit- en tuinafval	100%	92%	●
-------------------------------	------	-----	---

Milieustraat

Aantal afvalstromen milieustraat	28	24	●
Openingsuren doordeweeks	40	37	●
Openingsuren weekend	7	7	●

6. Regie

In welke mate voert de gemeente of het inzamelbedrijf regie op het afval- en grondstoffenbeheer. In de benchmark worden 26 regieaspecten onderscheiden op 4 verschillende gebieden: beleid, burgerparticipatie, informatiesturing en circulariteit. De regiescore wordt bepaald door de som van de van toepassing zijnde regievaardigheden (maximaal 26 punten). Het percentage geeft aan hoeveel % van de gemeenten de betreffende regievaardigheid hebben toegepast.

	GAD	KLASSE B	
Score regievaardigheden	19	18	

Beleidsregie

	GAD	KLASSE B
Er heeft de afgelopen 5 jaar een uitvoerige beleidsevaluatie plaatsgevonden	✓	67%
Er is een actueel afvalbeleidsplan voor huishoudelijk afval vastgesteld	✓	70%
Bewoners zijn betrokken bij opstellen beleidsplan	✗	57%
Er is een afvalpreventieplan of -paragraaf opgesteld	✓	60%
Er worden regelmatig sorteeranalyses voor fijn restafval uitgevoerd	✓	97%
Er worden regelmatig sorteeranalyses voor grof restafval uitgevoerd	✓	33%
Er heeft de afgelopen 5 jaar een uitvoerig bewonersonderzoek plaatsgevonden	✓	83%

Burgerregie

Er wordt jaarlijks een communicatiekalender opgesteld	✓	80%
Er wordt regelmatig een communicatiecampagne rond afvalscheiding uitgevoerd	✓	90%
Er wordt regelmatig een communicatiecampagne rond afvalpreventie uitgevoerd	✓	60%
Gemeente maakt gebruik van afvalcoaches	✓	77%
Er is een mobiele afval-app voor bewoners	✓	97%
Met de mobiele app kun je een grofvuilafpraak maken	✓	63%
Met de mobiele app kunnen bewoners klachten doorgeven	✓	47%

Informatiesturing

Inzamelgegevens worden per deelstroom en inzamelwijze geregistreerd	✓	✓
Er vindt registratie van aanbiedgedrag plaats (containermanagement)	✗	57%
Er wordt jaarlijks een afval-grondstoffenmonitor opgesteld	✓	67%
Prestatie-indicatoren maken deel uit van de Planning & Control cyclus	✗	60%
Er vindt uren en kostenregistratie per inzamelactiviteit plaats	✗	73%
Gemeente voert actief contractmanagement met verwerkers en leveranciers	✓	87%

Circulariteit

Er is een actueel beleidsplan Circulaire Economie opgesteld	✗	63%
Er is binnen de organisatie een ketenregisseur aangesteld	✗	37%
Er vindt registratie plaats op circulaire indicatoren	✓	47%
Circulariteit maakt onderdeel uit van contracten met ketenpartners	✓	80%
De inzameldienst doet aan circulaire inkoop	✗	70%
De inzamelmiddelen zijn vervaardigd van circulair materiaal	✓	57%

7. Basisgegevens

Algemeen

	GAD	KLASSE B
Aantal inwoners	268471	89714
Aantal aansluitingen	122823	40939
Aandeel hoogbouw (in %)	33%	37%

Gemeentelijk beleid

Doelstelling restafval (grof + fijn)	175 kg/inw	
Jaartal restafvaldoelstelling	2025	
Doelstelling afvalscheiding		
Jaartal afvalscheidingsdoelstelling		
Doelstelling huishoudelijk afval	465kg/inw	
Jaartal huishoudelijk afvaldoelstelling	2025	
Tariefdifferentiatie	—	
Restafval op afstand	—	
Frequentieverlaging restafval	—	
Scheidingsmethode PMD laagbouw	Uitsluitend bronscheiding	
Scheidingsmethode PMD hoogbouw	Uitsluitend bronscheiding	
Nascheiding grof huishoudelijk	Bij gehaald en gebracht grof (verbouwings)restafval	

Tarieven

Tariefsysteem	Huishoudgrootte	
Diftar-tarief restafval (in €/100 liter)	—	3
Diftar-tarief gft (in €/ 100 liter)	—	2
Verwerkingstarief restafval (€/ton) incl. verbrandingsbelasting	129	117
Verwerkingstarief gft (€/ton)	85	69
Verwerkingstarief oud papier en karton (€/ton)		-96
Verwerkingstarief glas (€/ton)		-25